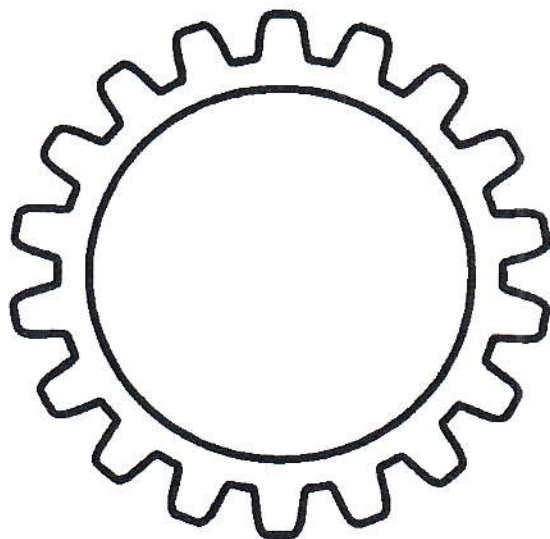




Nils Ahlins gata 19
271 39 YSTAD
0411-190 14
militarmuseet@ystad.nu
www.ystad.nu/militarmuseet

Militärmuseets Skrifter.



Teknikerna vid Lv4.

Skrift nr: 14.

Skrivet av Knut Jönsson

En liten historik om luftvärnsteknikern vid Lv 4.



Luftvärnet började inte behöva lv-teknikern förrän under 2:dra världskriget. Redan tidigare fanns tygverkstäder i olika garnisoner. Dessa innehöll civila tekniker (hantverkare) i olika befattningar t.ex. tygmäst, tyging, tygförvalt, tygverkmästare och tyghantverkare (vapen-hantverkare).

Riksdagen fastställde en ny manskapsorganisation 1947 och där fastställdes det att arméteknikern skulle tillföras organisationen. De skulle vara civil-militärer med överfurirs tjänsteställning. 1949 startade den första tyghantverkarkursen centralt vid TygS i Solna.

Materielen blev mer komplicerad och behovet av tillsyn och justeringar ökade. Dessa justeringar och trimningar blev så invecklade och noggranna, så det behövdes specialutbildning för att klara de nya vapensystemen. 1949 tillkom Arméns radarskola - RadarS, som flyttades till Göteborg 1954. I Göteborg fanns redan från 1952 luftvärnets mekanikerskola - LvMekS.

1957 slogs RadarS och LvMekS samman till Arméns Radar- och Mekanikerskola - RMS. Vid denna skola utbildades alla tekniker för hela luftvärnet exkl motorteknikerna. System M/48:s behov av Radar-tekniker och vapentechniker utbildades här.

Den 4 november 1960 beslöt Kungl Maj:t att införskaffa det amerikanska luftvärnssystemet HAWK. Huvuddelen av HAWK levererades under hösten 1962.

RMS fick sitt elddop under uppbyggnaden av HAWK-systemet här i Sverige.

Varje år utbildades ca 20 tekniker för HAWK (Rb 67, som systemet kallas i Sverige) samtidigt som tekniker till system 48, (Cig 760 + Lvkanon m/48 och elverk) utbildades 20-40 st per år.

Robotsystem RBS 67 - 77 HAWK

Jag kom själv till RMS i mars -66. Jag skulle utbildas till robottekniker tillsammans med 3 andra, 4 tekniker till stridsledningscentralen, 4 st till spaningsradarna och 4 st till belyningsradarna. Efter 1 års teori varvat med praktik blev de flesta av oss placerade vid Lv 4 i Malmö. 3 st tekniker blev kvar vid RMS såsom instruktörer och handledare.

När vi 19 mars 1967 kom till Lv 4 fanns det redan ett stort antal tekniker vid Rb -67. Vi var ute i Rb-hallen; 1 st arméingenjör, 2 st arméunderingenjör och ett antal arméverkmästare, tyghantverkare och armétekniker. Den totala summan tekniker vid Rb-hallen i april 1967 var ca 20 st, på hela Lv 4 ca 40 st.

Efter 1 års tjänstgöring i Malmö var det tid för vidareutbildning i belyningsradar Rb-67 (PE 54) i 1 1/2 mån.

Våra normala arbetsuppgifter var att vara komptekniker vid grundutbildningen eller vara förbandsinstruktör vid övningar inkl krigsförbandsövningar.

Varje år kom det värnpliktiga Rb-67 tekniker in till en uppfriskningskurs - särskild fackövning - som varade i 2 veckor. Under denna tid repeterades både teori och praktiskt handhavande av respektive materiell. Det var 4 olika utbildningslinjer: StriC, Spanings-, Belysningsradar och Robot och Lavett.

Min utbildning till tyghantverkare påbörjades i aug 1970. Denna utbildning pågick till dec 1971 och hölls vid Tygförvaltningsskolan i Sundbyberg.

1976 beslöt FMV (Försvarets Materielverk) på uppdrag av riksdagen att Rb 67 skulle modifieras till Rb 77 (Improved Hawk). I princip delades ett 67-kompani i två lika delar och en svensk spaningsradar PS 707/R tillfördes varje kompani (de amerikanska spaningsradarna utgick).

För att klara denna modifiering inom landet skulle industrin och försvaret genomgå utbildning i USA. Innan vi åkte dit fick vi en grundläggande kurs, hållen av FMV, på Lv4 i Malmö.

Kursen i USA började den 14 jan 1979 och varade i 4 veckor. Kursen hölls på Ratheons utbildningscenter i Al Paso Texas.

På avslutningsfesten presenterade undertecknad sig; "My name is Jönsson. It's the same as Johnsson with two "pricks". Numera världsbrömt.

Efter utbildningen skulle Telub genomföra modifieringen och vi fick förmånen att som FMV:s representanter hjälpa till dels som utbildning och dels få ökad materielkännedom. Försökskomp utbildades i Malmö 1981, året innan vi flyttade till Ystad med ett minimum av tekniker (utbildningen av tekniker hade inte kommit igång ännu).

För att ta hand om eventuella "klick" robotar i krig och fred, sändes 4 tekniker på kurs till US Army Defense Ammunition Center and School i Savanna Illinois USA, för att få nödig kunskap om detta. Kursen varade i 1 vecka och gick 21-25 september 1981.

Vid hemkomsten till Sverige började den stora flytten till Ystad.

Det första utbildningsåret i Ystad fanns i stort sett bara Rb 77 utbildning på Lv 4.

Det nästkommande året såg ungefär likadant ut.

Båda dessa år utbildades en hel Rb 77 bataljon exkl stabskomp.

Resterande år fram till -87 bestod av utbildning av stabskomp och ersättningsreserv.

1986 beslutade riksdag och regering att modifiera Rb 77.

Det var då åter dags att få utbildning i USA.

Vi var då 4 st från Lv 4, 2 st från LvOHS/TS (RMS), 2 st från FFV Elektronik AB och 2 st ur FMV: Radar. Denna kurs varade i 6 veckor hösten -87 och innebar att RbS 77 i princip ersatt alla analoga kretsar mot digitala. Det innebar också ett nytt sätt att felsöka på.

Den inbyggda datorn föreslog byte av kretskort genom att en lampa lyfte och pekade ut det felaktiga kretskortet.

Efter denna modifiering fanns det inga "rör" som kunde ställa till med problem.

Detta innebar en väsentligt längre nyttjande tid utan fel och systemet blev mycket säkrare.

Några av de tekniker som tjänstgjort på Rb 67 - 77 är:

Nils-Erik Johansson	Mats-Åke Arvidsson	Thomas Claesson	
Gunvar Delker	Per-Erik Kraft	Arne Bergman	Willy Eriksson
Ulf Henricson	Per-Åke Kittel	Stenkil Svensson	Tommy Malmberg
Knut Jönsson	Monty Toffeldt	Thomas Olsson	Stig-Arne Larsson
Bo Strand	Kent Vesterberg	Anders Hallenberg	Ulf Bernsten
Leif Johansson	K-A Bertilsson	Ingvar Olsson	Lars Ahlberg
Jan Mathiasson	Richard Wanstad	Ulf Åman	Fredrik Karlsson
Fredrik Johansson	Henrik Svensson	Ingvar Bengtsson	Leif Grönkvist
Björn Larsson	Mats Lind	Kenneth Lundblad	

Lvsystem m/48.

Efter 2:dra världskriget utvecklades ny lvmateriel för att hinna med de nya snabba flygplanen. Lvsystem m/48 med centralinstrumentering m/48, som sedermera blev Centralinstrumentering 760, Cig 760, fjärrriktade och fjärravfytrade 40 mm lvakan m/48 och 57 mm lvakan m/54.

Centralinstrumentet utrustades senare med radar. Först enbart avståndsradar, sedan med tre-koordinatradar. Stridsledningsradarstationerna PS 17, PS 171 och PS 04 användes som spaningsradar och för att leda striden.

Cig 760 modifierades på 90-talets början till Cig 790, för att när alla var färdiga läggas i malpåse. Samtidigt modifierades 40 mm lvakan m/48 till DIRSI, direktriiktningssikte, det betydde att man riktade direkt på planet och så lade siktet själv till framförhållningsvinklarna.

Några av de tekniker, som tjänstgjort på System m/48.

Bengt Martinsson	Per-Olof Knutsson	Stig Brigg	Kent Gärderup
Gert Richard	Leo Kristensson	Ingvar Bengtsson	Göran Svensson
Leif Grönkvist	Ronny Thell	Kenneth Lundblad	Mikko Björn
Wolfgang Beutner	Olle Karlsson	Roland Strandberg	Roland Hallenberg
Harry Grewell	Harry Grevstad	Perci Björkman	Arne Larsson
Erik Lindström	Lennart Ahlberg	Göte Wennerlund	P Kristensson
Thomas Olsson	Dag Lelki	Stenkil Svensson	Carl Håkansson
Julius Kaspersson	Mårten Andersson	Björn Persson	Tommy Soporek
Jonas Ragnarsson	Mats Elofsson	Anders Larsson	

Lvsystem RBS 70 - 90.

Luftförsvarsutredningen år 1970 rekommenderade att försvaret skulle införskaffa ett i huvudsak svenskt robotsystem, som utvecklats av AB Bofors.

Det skulle benämnas Rb-system 70.

Systemet beställdes 1975 och utbildningen på Lv 4 började år 1977. Stridsledningsradarstationen PS 04 var nu ersatt med PS 70/R från LM Ericson.

Rb 70 utbildades parallellt med Rb 67 - 77 i ett antal år, för att sedan 1984 ge plats för pansarlvkompani Rb 70, som skulle skydda våra pansarbrigader mot fientliga flygattacker.

Ganska tidigt i Rb 70:s historia stod det klart att det behövdes ett "mörker-system" "Detta" mörkersystem " benämndes Rb 90 och är en förbättrad version av Rb 70 med en spaningsradar PS 90 och en närradar EldE Rbs 90.

All teknikerutbildning nu grundas på Rb 70 i botten, för att sedan byggas på med Rb 77 och Rb 90.

Några av de tekniker, som tjänstgjort på Rb 70, plv och Rb 90 är:

Stefan Christiasen	Lars Claesson	Stefan Wilson
Michael Gustavsson	Magnus Nordström	Peter Sehlin
Stefan Hellström	Staffan Nilsson	Fredrik Broberg
Jan Svensson	Jonas Lilja	Christian Diné
Robert Eriksson	Tomas Jacobsson	Ola Malmquist

Tekn Detaljen Lv 4

Chefer har bl.a. varit;

Mats - Åke Arvidsson	Paul Kristensson	Jörgen Svensson
Gert Rikard	Björn Svensson	

Blanka.



Layaout Jan-Olof Fridenman